

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มุ่งเน้นในการศึกษาการจัดการสินค้าคงคลังในโรงพยาบาลจากโครงสร้างสถาปัตยกรรมทางธุรกิจสำหรับระบบโลจิสติกส์โรงพยาบาลกล่าวคือ เพื่อพัฒนานโยบายการควบคุมสินค้าคงคลังยาในโรงพยาบาลซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยใช้ข้อมูลการใช้ยาจริงในอดีตเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และศึกษาครอบคลุมถึงความสำคัญของยาด้วย เนื่องจากยาเป็นสินค้าที่มีความสำคัญทางด้านการรักษา จึงมีความแตกต่างจากสินค้าในอุตสาหกรรมทั่วไป เพื่อให้มีการกำหนดจุดสั่งซื้อ (Re-order point) ตามกลุ่มยาที่จำแนกตามลักษณะความต้องการใช้ยา (demand characteristics) และเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบออโต้สั่งซื้ออัตโนมัติ (Auto-PO) ระหว่างโรงพยาบาลและ Supplier ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงโซ่อุปทานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า นโยบาย Min/Max ที่โรงพยาบาลใช้ในปัจจุบันไม่สามารถประยุกต์ใช้บริหารจัดการสินค้าคงคลังยาทุกรายการของโรงพยาบาลได้ โดยเฉพาะยาที่มีความสำคัญทางการรักษา (กลุ่ม V) เพราะยาในกลุ่มนี้มีความต้องการที่ไม่สม่ำเสมอและจำเป็นต้องมีเก็บในคลังยาเสมอ แม้ไม่มีความต้องการใช้ เนื่องจากคุณสมบัติของยาในกลุ่มนี้เป็นยาช่วยชีวิต หากไม่มีให้บริการในโรงพยาบาลจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของผู้ป่วย อย่างไรก็ตามนโยบาย Min/Max ที่โรงพยาบาลใช้ในปัจจุบันสามารถใช้บริหารจัดการสินค้าคงคลังยาส่วนใหญ่ของโรงพยาบาลได้ (ยา กลุ่ม B และ C)

นอกจากนี้ เกสซ์กรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรทบทวนนโยบายการจัดการสินค้าคงคลังเป็นประจำทุกปี เพราะมูลค่าการใช้ยาต่อปี (ABC) และความสำคัญทางการรักษา (VEN) ของยาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามปริมาณการใช้และรายการยาที่ผู้ผลิตพัฒนาขึ้นใหม่และนำเข้ามาใช้ในโรงพยาบาล ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าเป็นนโยบายที่เสนอในงานวิจัยนี้เป็นแบบ passive กล่าวคือจะต้องรอให้ระดับสินค้าคงคลังถึงจุดสั่งซื้อหรือถึงเวลาที่กำหนดไว้ก่อนจึงจะสั่งซื้อได้ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าสามารถสั่งซื้อแบบ real time ได้โดยไม่ต้องรอให้ถึงจุดสั่งซื้อหรือเวลาที่กำหนด การเติมสินค้าจะมีความแม่นยำมากขึ้นและลดความเสี่ยงที่จะเกิดการขาดแคลนสินค้าได้ วิธีนี้เรียกว่าการจัดการสินค้าคงคลังโดยผู้ขาย (Vendor-managed inventory: VMI) ซึ่งเป็นความท้าทายที่จะศึกษาและประยุกต์ใช้ในโรงพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการสินค้าคงคลัง, ยา, โรงพยาบาล, โลจิสติกส์สุขภาพ